

АНІ НАЙМЕНШОГО КУСНИКА
УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ ВОРОГАМ!

БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ!
Т. Шевченко

УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДСЬКЕ СЛОВО

UKRAINIAN COMMUNITY WORD

P. O. BOX 103, BROOKLYN 25, N. Y., U. S. A.

НЕЗАЛЕЖНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СУВЕРЕНО-СОБОРИЦЬКОЇ, ТРУДОВО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ
І РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ДУМКИ.

ВИХОДИТЬ МІСЯЧНО

Видає: Українська Громада імені Микити Шаповала в ЗДА. Редагує: С. Зеркаль і П. Марченко.

Всі листування і пересилання грошових внесків просимо засилати тільки на подану адресу.

Передрук статтів або їх частин дозволяється, але тільки з зазначенням джерела.

Статті: підписані власним прізвищем автора, не завжди висловлюють погляди чи становище редакції, і за них відповідають самі автори.

За надіслані до вміщення в журналі статтів, поезії, наукові праці то-що, редакція не виплачує авторам ніяких гонорарів і не вступає з приводу цього в ніяке листування.

Редакція застерігає собі право скорочувати надіслані матеріали і правити мову. Редакція не вступає в ніяке листування з авторами з приводу цього. Незамовлені і не використані матеріали звертаються лише тоді, коли автор матеріалів виразно це собі застеріг і коли долучив заадресовану до себе коверту з відповіною поштовою оплатою.

Рік III.

Новий Йорк, Листопад 1955 р.

Чис. 10/34/.

З М І С Т :

1. М. Драгоманов: "Праграма". До 75 річниці першої національної і соціалістичної програми - 1 вересня 1880 року. Стор. 211.
2. 70 років існування Української Партії Соціалістів Революціонерів. " 213.
3. 65 років від заложення Української Радикальної Партії в Галичині. " 213.
4. Іван Франко: Росія. В. Самійленко: Полетіли, полетіли... Х. Алчевська: Листа золоте. " 213.
5. Інж. С. Зеркаль: Минулість і майбутність України. Продовження. " 215.
6. Петро Марченко: Боротьба за Південь. Продовження. " 220.
7. О. Чапраківський: Власна німеч. Оповідання. " 223.
8. С. Пронівський: Міжнародні Соціалістичні Конференції. " 226.
9. Загальна Рада: Бібліотека Конгресу у Вашингтоні. " 227.
10. За що бореться Алжирський народ. " 228.
11. С. Хмелівський: Контрреволюція в Аргентині. " 229.
12. С. Пронівський: Бібліографія. Невідоме з історії Греко-католическої церкви. " 231.
13. Ів. Бондар і Присутній: Українська Громада у Франції. " 232.
14. Редакція: З Української і чужої преси. Повідомлення. Стор. 233-234.

75 РІЧЕННЯ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ І СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРОГРАМИ МІХИЛА ДРАГОМАНОВА, МИХАЇЛА ПАВЛИКА І СЕРГІЯ ПОДОЛІНСЬКОГО. I.IX.1880 - I.IX.1955.

П Р О Г Р А М А.

Від 1877 р. виходить в Женеві безстроковими книгами українська збірка "ГРОМАДА", порядкована М.Драгомановим. Од тепер "Громада" стане виходити в строк, що два місяці, книжками по шість листів. Разом з тим впорядкування її візьмемо на себе ми троє, котрі підписані нижче: М.Драгоманов, М.Павлик і С.Подолінський.

Ми знаємо, як то тяжко братись за письмenne видавництво на українській мові, та ще й за кордоном нашої країни. Ми мусимо обертатись до народу, котрий не має державної /політичної/ самостійності, котрого розірвано між двома великими царствами: Росією й Австро-Венгрією, і котрому через те зовсім не можна тепер проявити свою волю в своїх справах. До того ж ми, - невеличка кутка українських громадянців /соціалістів/, відбита од своєї країни й без найменшої моти прикладати безпосередньо наші думки до праці серед нашого народу.

Тільки ж в теперішній час нам нема іншого виходу, як закордонне видання, - бо троїсте ярмо: порядків царства Російського й Австро-Венгурського над нашою країною, котре не дає їй волі політичної, господарської й освітньої, неволить слово й печать українську на стільки, що прихильникам якої - небудь волі народу українського, а надто громадянства, кінче не можна просто й отверто пимовляти в себе дома свої думки й бажання про виправу людського життя.

Ні наші думки й бажання ось які:

I. В справах п о л і т и ч н и х ми бажаємо:

1. рівного права для всякої особи, як чоловіків і парубків, так і жінок і дівчат усякої породи /раси/.
2. Неодмінної волі слова, печаті й науки, зборів і товариств.
3. Безперешкодної самовправи /автономії/ для кожної громади в її справах.
4. Повної самостійності для вільної спілки /федерації/ громад на всій Україні.

У к р а ї н о ю ми звано всю сторону від верху р. Т и о и в теперішнім Венгурським королівстві, на заході сонця, до р. Д о н у на сході й Кубанську землю в теперішнім Російським царстві, - від верху р. Парва на півночі до Чорного моря на півдні, - усю ту землю, де гурт народу говорить українською мовою. В ній стороні найбільша частина всіх здобувачів, - це б то хліборобів і робітників, - Українці. Напроти того, велика частина чужинців: Поляків, Жидів, Німців, Венгрів, Московців, належать до тих, що звуться вищими, правдиво неробами, отанамі, котрі тільки вжиткують працю правдивих робітників. Тепер власне ці чужинці, котрих наслали на Україну ті держави, що поневолили її в старі часи, та ті перевертні, що до них пристали, паляють над Українцями і в господарстві, як люди багатші, і в справах політичних, як начальства. Всякому народові шкодить неволя під чужими ложьми, а з другого боку серед громад не мусить бути напружених станів, а мусять вони складатись з самих здобувачів. Ось через що майже все одно чи упільнити Україну од пануючих чужинців, чи упільнити громади українських здобувачів од напружених станів: і так, і так пани всяких пород повинні хоч усі стати робітниками, хоч покинути Україну. Інша річ працюючі громади волоські, болгарські, сербські, грецькі, московські, мазурські /польські/, виселки німецькі, ремісники польські, жидівські й інші, що живуть у нашій країні: вони мусять мати у всякому рівне право й однакову волю з Українцями. Їх товариства й громади будуть вільні од усякого примусу до злимаїв чи мови українського гурту, матимуть волю закладати свої школи: нижчі, середні й вищі, й волю приставати до всякої спільності з гуртом тих народів, од котрих одійшли до України ті громади, виселки й товариства...

Самостійність /автономія/ політична громади єсть, по нашій думці, воля кожної

громади признатись до того народу й приступити до тої спілки, до котрої вона сама скоче, а також воля конче по своєму впорядкувати всі справи серед себе й усі свої стосунки до других громад.

II. В справах господарських /економічних/ ми бажаємо:

5. Щоб усі сили природи й струменти, що потрібні для здобутку корисних людям річей, цебто: земля, вода з усім, що в них: машини й фабрики й т.і. були просто в руках товариств і громад хліборобських і робітницьких і щоб люди не мусіли продавати свою працю в найми панам та багатирам, а робили просто на себе. Ми думаємо, що спільна, або гуртова власність і спільна, гуртова праця доконче корисніша для людей, ніж особня, але ж разом думаємо, що те, яким способом перемінити особну власність /собину, батьківщину/ на гуртове, а далі, як упорядкувати спільну працю і як ділити вжиток од неї, це мусить залежати від доброї волі кожного товариства й кожної громади. Певно, що розвага й проба /практика/ над потребами господарськими навчать особні громади не тільки спільности праці /кооперації/ й розумному поділу вжитку од неї посеред самих громад, але поміж громадами цілих країн і на цілому світі.

III. В справах освітніх /культурних/ ми бажаємо:

6. зросту випробованої /позитивної/ науки про речі природні й громадські, а також умілостів з тією наукою зв'язаних. Ми думаємо: що така наука й умілості /словесні, театр, малярство, різьба, музика/ замінять зовсім теперішні віри, через котрі люди отільки ворогували й ворогують проміж себе. Поки ж це настане через вільну науку й проповідь, то ми думаємо, що кожній людині й товариству треба залишити волю держатись такої віри, якої вони хотять, з тими тільки, щоб прихильні до кожної віри /християне, жида, магометанці й т.д./, й до кожного брацтва /штунда, шалопути й інші/ содержували свої церкви й попів на свої кошт, щоб навіть на це не було й громадських податків, ані громадської праці, а кожний давав би на це від себе, коли сам забажає.

Ми не можемо тут розказати потрібні способи, котрими треба доходити, щоб сповнились всі оці наші бажання. Виступаючи з письменством, ми тим же показуємо, що не відхиляємось від мирної праці для громадського поступу наперед /прогресу/. Тим часом ми не маємо марних надій. Нігде й ніколи докорінні зміни громадського життя не робились тільки мирним поступом. На Україні, ще може менше ніж де інде, можна сподіватись, щоб начальство й панства по волі зреклись свого панування й через те простому народу на Україні не обійтись без збройного бою й повстання /революції/. Тільки, це повстання передасть у руки хліборобських і робітницьких громад і товариств сили природи й струменти, потрібні для здобутку. Щоб же старі панські стани й начальства не змогли потім захопити в свої руки знов що з громадського добра й не поновили свого панування, - треба, при першій нагоді, скасувати державне військо і позаводити громадське козацтво /міліцію/, в котрому б кожний громадянин мав оружжя і знав з ним обертатись.

Поставивши коло наших думок про справи політичні й господарські ще й думки про справи освітні /культурні/ ми вже тим показуємо, що не станемо в нашій "Громаді" тільки на перших двох, а дамо чимало місця й науковим працям і умілості словесній /поезії й белетристичній/. Книжки "ГРОМАДИ" матимуть:

1. Власні статті про природні /натуральні/ й громадські /соціальні/ науки та звістки й пересуди /критика/ про найважливіші чужі праці в цих науках.
2. Повісті й дії /драми/ й інші праці, котрі правдиво /реально/ показують людське життя й думки, - і звістки й пересуди про подібні чужі праці, а найбільше про ті, котрі тичуться до України.
3. Перегляд громадського, а найбільше робітницького життя на світі по місцевим часописам і дописам.

4. Описи й статті про стан громад на Україні в Росії й Австро-Венгрії/Галичині, Буковині й Закарпатській Країні/ а також і в сусідніх сторонах.
5. Дрібні звістки й новинки, найбільше про все, що торкається України. /Тіт ми думаємо, як найакуратніше слідити за тим, що говорять про Україну в чужій печаті/.
Одповіді впорядчиків /редакторів/.

Ми щиро просимо до праці в "ГРОМАДИ" всіх людей і товариства на Україні, котрі згоджуються з нашими думками, хоч би вони не належали до народу української мови. Для більшої користі неукраїнським товариствам і громадам ми згоджуємося печатати прислане від них на тій мові, на котрій воно буде написано: на московській, польській, німецькій, волоській і т.и. Для громадян української мови ми будемо особно розказувати про те, що буде в нас напечатано на чужих мовах. Найбільше ми просимо всіх письменних людей по громадах на Україні докладно нам писати про всі громадські справи й порядки, про всі неправди, які діються робочим людям по селах і містах. Все це ми будемо зводити до купи й пускати в світ через нашу, а при потребі й случаю і через інші європейські часописи одних наших думок. Ми постараємося також відповідати громадянам на їх запитання, що й як ми вмітимемо.

Для ширшого обміну думок, а надто про справи опільні для нашої України з її сусідами, буде виходити, по потребі, як прилога до "Громади" ряд листків і книжечок на різних мовах під назвою "ВІЛЬНА СПІЛКА". Для цього ряду будуть прийматись тільки праці з думками в основі подібними до тих, котрі виложені вище, - але кожний автор відповідатиме за свої думки особно.

І септєбрі /вересня/ 1880 р. Впорядчики "Г р о м а д и".

М. Д р а г о м а н о в, М. П а в л и к, С. П о д о л и н о в к и й .

* * * * *

70 РОКІВ ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРТІЇ СОЦІАЛІСТІВ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Ця сама програма, через п'ять років, послужила основою для організації гуртків Української Партії Соціалістів Революціонерів /1885 р./ на Надніпрянській Україні, перший такий гурток повстав Петербурзі зі загальної Української Громади. Тепер УПСР є єдиною українською соціалістичною партією, що існує на протязі 70 років.

* * * * *

65 РОКІВ ВІД ЗАЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РАДІКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ В ГАЛИЧИНІ.

Через десять років пізніше ця сама програма послужила ідейною основою для заложення Української Радикальної Партії /5 жовтня 1890 р./, яку організували Ісайко Павлик, Іван Франко та ще декілька ідеалістів з трудових середовищ. Ця партія, з деякими змінами внутрішньої ідеологічного порядку проіснувала до 1939 року /цебто 49 років/, цього року "вожди", які "...перш всього подбали про себе..." ганебно ліквідували її.

"Вожди" втекли закордон і проголосили себе "безпартійними", маси зісталися на окупованій рідній Землі, а які попали на еміграцію, зісталися вірними ідеям М.Павлика і Івана Франка без "вождів".

"Безпартійні вожди" тепер не мають перешкод, щоб подбати про себе і, дбають...

* * * * *

Зведись, народе, простягни руку по свою правду. Як сам її не візьмеш, ніхто її не дасть.
М.Коцюбинський.

Надійся тільки на себе, стій завжди на своїх власних ногах.

М.Драгоманов.

66 РОКІВ ТОМУ, - 4 ЖОВТНЯ 1889 р. ІВ. ФРАЙКО

писав:РОСІЯ.

I.

II.

Богно гнилеє між країв Європи,
Покрите цвіллю, зеленню густою!
Розсаднице недугства і застою,
Росіє! Де лиш ти поставиш стопи,

Повзе облуда, здириство, плач народу,
П'єте бездушність, наче плісень з муру.
Ти тиснеш і кричиш: "Даю свободу!"
Дреш шкіру й мовиш: "Львижаю культуру!"

Ти не січеш, не б'єш, в Сибір не шлеш, /І/
Лиш, мов упир, із серця соки ссеш,
Богно твоє лиш серце й душу душить.

Лиш гадь і слизь росте й міцніє в тобі,
Свободний дух або тікати мусить,
Або живцем вмирає в твоїм гробі.

/І/ Справно тепер має бути так: Ти січеш, б'єш, в Сибір шлеш, Ред.

Така вона /Росія чи СРСР/ була, є і буде доти, доки не звільняться з її неволі тих 220 народів, яких Москва поневолила. Ті, що думають про "співіснування" з СРСР не розуміють, може й несвідомо, інтересів свого народу та його безпеки, бо Москва все дбає про нові поневолення, про нові мільйони рабів - роботів, про панування над цілим світом.

* * * * *

Полетіли, полетіли...
Журавлі в далекий край,
У повітрі зашуміли,
Потім десь замиготіли
Льотом - шепотом - "прощай"...

В.Самійленко. "Українська Хата", Березень 1911.

Осінь лине, осінь лине...
Плаче дощик з хмар сумних...
Ой, коли журба покине,
З журавлями переліне
Аж до зірок золотих?!...

* * * * *

Кому повім журбу мою
Серед осінніх ясних днів? -
Минулих днів відгомін - спів
Я в серці стомленім таю...
Кому повім журбу мою?...

Прощальні зграї журавлів
На південь здавна потяглись;
Останні згуски розляглись
Що з них складався часний спів...-
Прощальні зграї журавлів...

Барвисте листя золоте,-
Минуле щастя любе те,
І в ній жила, що нині опівала,
Що вік в душі своїй кохала,
Тепер вмирає як не те...-
- Останнє листя золоте...-

Розвиток Української Селянської Спілки ішов найкраще на Полтавщині, за нею на Київщині і так по всій Україні. На Харківщині та Катеринославщині дуже перешкоджали організації УССпілки московські соціалістичні партії та та старі залишки царської адміністрації, але врешті праця трудової української інтелігенції перемогла і успішно закінчила організацію трудового селянства.

Об'єднане трудове селянство мало величезне значіння на перебіг революції, можна з певністю ствердити, що домінуюче.

Квітень - травень 1917 року були місяцями з'єднів Української Селянської Спілки, це був час найактивнішої організованості на місцях і в центрі - в Києві, аж доки все це закінчилося організацією у формі Всеукраїнської Селянської Спілки і Виконавчим Комітетом В.С.Спілки в Києві.

Підготувавши так ґрунт в селянських масах і організувавши місцеві Селянські Спілки ініціатори скликали в дні 10 - 16 червня н.ст. 1917 р. до Києва

ПЕРШИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ СЕЛЯНСЬКИЙ З'ЇЗД.

З'їзд скликано за таким ключем: по одному делегатові від кожної волосної Селянської Спілки, по два від повітових Комітетів Селянської Спілки і по два від губернських організацій Селянської Спілки. На З'їзд прибуло 2.500 делегатів, на порядок денний поставлено такі питання:

1. Переговори Центральної Ради з Тимчасовим Російським Правительством в справі автономії України, сучасний момент;
2. Земельна реформа на Україні;
3. Організація селянства на Україні;
4. Вибори селянських депутатів до Української Центральної Ради.

До Президії З'їзду обрано: від УПСР: П.Христюка та М.Осадчого, від УСДРП: В.Виниченка та Б.Мартоса. Через неунормовані відносини з Тимчасовим Правительством в Петербурзі З'їзд був дуже бурхливий а разом з тим і дуже діловий.

- Настрій піднісся до великого напруження. Ображене почуття національної і звичайної людської гідності українських трудових мас шукала виходу, як писав член Президії П.Христюк, а далі продовжує: - В словах промовців почулися нарікання на делегацію ЦРад і на саму ЦРаду за те, що вона "принизилась" до того, що прохала Временне Правительство задовольнити домагання українського народу, тоді як повинна була, на думку промовця, вилатати а не прохати... Настроєні самостійницькі члени З'їзду в палких промовах радили порвати цілком з Московщиною, негайно оголосити самостійну Українську Республіку. /П.Христюк, І / 65 ст./

Представник Черкавського повіту, селянин Білий сказав, що на його думку, "сучасні Україні повинні йти за прикладом славних предків, котрі вміви боронити свою волю з оружжам в руках. Хвиля велика і нам не простять наші діти та внуки, як ми її змарнуємо! Нам нема чого і кому кланятися; візьмемо своє!" /Там же/

Не вляглися хвилювання З'їзду, як на другий день одержано вістку, що Керенський заборонив Другий Всеукраїнський Військовий З'їзд в Києві, делегати всі були до крайності обурені таким недемократичним кроком Временного Правительства і гнівно висловило своє обурення, з тисяч селянських грудей вирвалося протестне "гашьба" по адресі Временного Правительства в Петрограді, Керенського і Петроградську Раду Салдатських і Робочих Депутатів.

Таку ситуацію на З'їзді використали ширі патріоти селяне і внесли резолюцію про негайне проголошення Української Республіки, нажалі вона зібрала всього тільки біля двох десятків голосів і тому не була прийнята, зате була прийнята одностайно резолюція наступного змісту:

"І. Приєднатись до домагань Української Центральної Ради, заявлених в її декларації,

і вимагати від Тимчасового Правительства негайного задоволення цих домагань;
2. вважаючи на те, що тільки установлення в Росії федеративної демократичної республіки з національно - територіальною автономією України та забезпечення прав національних меншостей може зберегти край від безладдя, з'їзд постановляє доручити Центральній Українській Раді, разом з Українською Радою Селянських Депутатів: а/ негайно виробити проект положення про автономію України і про федеративно-демократичний устрій російської республіки, б/ негайно скликати з'їзд представників других народів і країв, що домагаються федеративно-демократичного устрою і в/ приложити всі сили до прискорення організації українських територіальних /краєвих/ зборів;

3. З'їзд постановляє, щоб на Україні всі самоврядування та інституції були негайно українізовані і через те закликає всі військові і громадські /селянські, земські та інші/ організації і адміністративні установи України допомогти Центральній Українській Раді і Раді Селянських Депутатів в підготовленню автономного ладу на Україні". /П.Христич, І/66-67 ст./

Далі З'їзд постановив домагатися, щоб представники України прийняли участь в міжнародному конгресі, коли такий збереться. Такі були перші кроки до проблеми права України.

В земельній справі З'їзд прийняв такі резолюції:

- I. Визнаючи, що тільки здійснення соціалістичного ідеалу, до якого прямує Україна, як і всі інші народи, може задовольнити бажання трудового селянства та пролетаріату, Перший Всеукраїнський Селянський З'їзд ухвалив:
 1. Приватна власність на землю повинна бути скасована.
 2. Вся земля на Україні без викупу поступає в український земельний фонд, яким поридає сам народ через український соїм, повітові і волосні земельні комітети, обрані на демократичних підставах; воєросійські Установчі Збори мають це затвердити.
 3. З цього фонду можуть користуватись землею тільки ті, хто буде обробляти її своїми руками.
 4. Для справедливого користування землею треба встановити земельну норму, яка повинна бути не менше с п о ж и в ч о ї і не більше т р у д о в о ї ; в межах цієї норми всі хлібороби можуть залишатись в своїх господарствах.
 5. З огляду на те, що ведення господарства спільними силами зберігає робочу силу, вимагає менше інвентаря, дає можливість завести і кращі машини і взагалі піднімає земельну культуру, бажано великі зразкові господарства передати до рук сільсько-господарських товариств, як огнища майбутнього соціалістичного господарства.
 6. Ліса, води, шахти й інші земельні багатства в межах України визнаються власністю всього народу; Український Соїм буде задовольняти всі потреби трудового народу.
 7. Видатки по переведенню земельної реформи сплачує держава,
 8. Для правильного вирішення земельного питання т р у д о в и й н а р і д повинен прийняти участь в земляних комітетах і заснувати Краєвий Український Земельний Комітет.
 9. Переселенська справа в межах України повинна бути поставлена в земляних комітетах і народньому Соїмі в першу чергу.
 10. Засоби до життя для всіх нездатних до праці, що будуть нуждатися, повинні бути забезпечені народнім страхуванням або пенсіями, як це робиться в інших країнах.
 - II. Всі посередні /косвенні/ й інші податки касуються, і замість них вводиться один прямий податковий прогресивний податок.
- II. Щоб забезпечити Україну від безладдя і руїни, З'їзд визнає необхідним до Установчих Зборів:
 - I. Самочинних захватів землі та самовільних порубок лісів не робити.

2. Вимагати від Тимчасового Правительства негайної організації Центрального Земельного Комітету, який повинен об'єднати діяльність всіх земельних Комітетів на території України. Центральне Правительство мусить призначити для цього Комітету кошти з кредиту, відкритого для всіх Земельних Комітетів.

По постанові З'їзду, в склад Центрального Українського Земельного Комітету мали входити: 1/ 18 представників губернських земельних Комітетів /по два представники від кожної української губернії/, 2/ 9 представників від Губ. Рад Селянських Депутатів /по 1 предс. від кожної губернії/, 3/ 6 представників від Всеукраїнської Ради Селянських Депутатів і Центрального Комітету Селянської Спільноти /по 3 від кожної організації/, 4/ 3 предст. від Укр. Центр. Продовольчого Комітету /мав заснуватись/, 5/ 3 предст. від Укр. Центральної Ради, 6/ 3 предст. від Укр. Центр. Кооперативного Комітету, 7/ по одному предст. від партій - УНСР і УСДРП., 8/ 1 предст. від Укр. Різьбярського Генер. Комітету і 9/ 2 предст. від крайової ради робітничих і солдатських депутатів.

3. /Умагатись від Правительства видання негайно закону про передачу земельних справ та непорозумінь /в земельних відносинах/ до Земельних Комітетів і Центрального Українського Земельного Комітету.
4. Вимагати від Правительства, аби воно пильнувало за тим, щоб не було продажу, закладу, довгострочної або чиншової оренди і розділення землі; правительству має визнати всі земельні акти після першого марта не дійсними.
5. Вимагати, щоб Тимчасове Правительство улаштувало через вибрані на демократичних основах земельні - волосні, повітові чи інші комітети, пильний догляд за казенними та приватними лісами і негайно зовсім заборонило вирубку строевого та матеріального лісу без згоди земельних комітетів, а також негайно відмінило дозволи на вирубку лісу, видані "Лісоохоронним Комітетом" за часів старого уряду.
6. Організувати постачання хліборобських машин, знаряддя державними заходами.

Про Донецький Басейн і про переселенчу справу З'їзд ухвалив:

1. Вважаючи на те, що земельним фондом на Україні має порядкувати Український Народний Союз, З'їзд висловлюється проти монополізації донецького басейну в межах України російським Тимчасовим Правительством і визнає, що використання цього басейну Рос. Тимчас. Правительством можливе тільки за згодою Центрального Земельного Комітету.
2. Довідавшись від делегатів Пензенської, Орловської та Саратовської губерній, що нашим людям в цих губерніях чинять утиски і навіть загрожують вигнати зовсім, і маючи на увазі, що наших переселенців по-за межами України велика сила, - З'їзд звертає увагу Тимчасового Правительства на це прикре явище і заявляє свій протест, тим більше, що на Україні фактично забезпечені права національних меншостей.

Маючи на увазі, що, в зв'язку з майбутньою автономією України, велика сила переселенців Українців бажає повернутись до рідного краю, - З'їзд визнає, що це питання повинно бути вирішено Українським Народним Союзом, в порозумінню з союзнами інших країв Росії.

В справі війни З'їзд одноголосно виніс наступуючу ухвалу: "Вважаючи на те, що війна потрібна поміщикам, фабрикантам та іншим багатіям, а трудовому народові несе тільки нещастя, Перший Всеукраїнський Селянський З'їзд визнає необхідним:

1. Аби трудовий народ воюючих держав почав домагатись від своїх правительств миру без завоювання чужих земель і без контрибуцій, з тим, щоб кожний народ, який знаходиться під чужим пануванням, сам вирішив, до якої держави він хоче належати.
2. З'їзд вважає необхідним, аби Тимчасове Правительство, разом з союзниками, негайно виробило і оголосило умови, на яких воно згодне замириться.
3. З огляду на те, що розгром російського війська загрожує руйною України, З'їзд вважає необхідним допомагати всіма способами армії і закликати її до діяльної оборони рідного краю". /П.Христич, том I, ст.100 - 102./

Перед закінченням З'їзду до Центральної Ради надійшла телеграма від Тимчасового Правительства з Петрограду, що воно не визнає ніякої Ц.Ради щодо національних вимог і цілістю відкинуло. Цей, Московської т.званої революційної демократії, шовіністичний і єдинонеділимський крок З'їзд прийняв з виявом неволі і бурхливим проявом одностайності і рішучості заявив готовість боротьби за здійснення самостійності України. Почесний голова З'їзду і голова Центральної Ради професор Михайло Грушевський тоді перед З'їздом заявив:

"Свято революції скінчилося! Настав грізний час! Україна повинна бути зорганізована! Сою долю повинен рішати тільки Український Народ!"

На ці слова присутні на З'їзді одноголосно відповіли:

"Хай живе Вільна Україна!"

На закінчення З'їзд обрав Центральний Виконавчий Комітет Всеукраїнської Селянської Спільки в такому складі: Від УПСР - Миколу Ковалевського, Павла Христича, Аркадія Степаненка, Ісаака Пугача, Миколу Ставця, Т.Осадчого, Івана Діденка, Андрія Залізничного, Володимира Матишенка, від УСДРП - Володимира Винниченка, Бориса Мартоса, Андрія Лавицького, Бориса Габича, Євдокія Висоцького і безпартійного - Макара Гаркуша. 9 ес-ерів, 5 ес-деків і 1 безпарт. Разом 15 членів. Для виконання важливих питань, які З'їздами ВССпільки, обрано Раду Селянських Депутатів в числі 133 осіб, та ухвалено що Раду увести членами Української Центральної Ради, разом з членами Центрального Виконавчого Комітету. До Ради Селянських Депутатів були обрані:

Губернія: Повіти: Прізвище та імя депутата:

- 1.Полтавська. 1.Гадяцький: Слюсаренко Микола і Онішко Борис.
2.Зільківський: Луків Леонід.
3.Голотоношський: Марченко Максим і Семеняча Тимофій.
4.Кобеляцький: Кияниця Максим і Нелудрій Василь.
5.Костятиноградський: Багрий Карпо і Сотник Павло.
6.Кременчуцький: Бондаренко Семен і Михайленко Павло.
7.Лохвицький: Гармаш Євдокій і Павленко Павло.
8.Лубенський: Маренець Іван і Шолудько Ларіон.
9.Миргородський: Куличенко Яків і Турбаба Василь.
10.Пирятинський: Кривошип Федір і Шапаренко Андрій.
11.Перяславський: Артак Андрій і Одинець Сергій.
12.Прилуцький: Бука Кіндрат і Майстренко Павло.
13.Полтавський: Мудряк Андрій і Тимофієнко Олександр.
14.Романський: Войко Платон і Манько Демид.
15.Урольський: Величко Мефодій і Романенко Нема.

- 2.Київська. 1.Бердичівський: Осипчук Митрофан і Черешняк Михайло.
2.Васильківський: Невгад Іван і Федина Овсій.
3.Звенигородський: Осипов Михайло і Пономаренко Федір.
4.Київський: Балла Михайло і Соболів Кузьма.
5.Київський: Німченко Іван і Яременко Мечислав.
6.Липовецький: Ковган Ананій і Шпирек Василь.
7.Радомишльський: Діденко Іван і Проява Опанас.
8.Сквираський: Гайдук Артем і Платонський Юхим.
9.Таращанський: Кладницький Василь і Коваленко Макар.
10.Уманський: Ільченко Олександр і Матвійко Іван.
11.Черкаський: Біллик Микола і Швец Федір.
12.Чигиринський: Панченко Логвин і Рудченко Ларіон.

- 3.Подільська. 1.Балтський: Гончарук Григорій і Рогозинський Григорій.
2.Брацлавський: Боб Іван і Павличенко Тимофій.
3.Вінницький: Магушенко Володимир і Ракій Іван.

4. Гайсинський:	Миколайчук Іван і Шеремета Іван.
5. Камянечський:	Блонський Пантел. і Вологук Андріян.
6. Литинський:	Лисовий Прокіп і Ошановський Василь.
7. Могилевський:	Ковалів Володимир і Пустовий.
8. Проскурівський:	Місевич Кость і Швед Василь.
9. Ушцький:	Рудик Роман.
10. Ямпільський:	Гарачук Григорій і Косицький Іван.
-
4. Волновська:	1. Заєдлавецький:	Бобенко Іван і Кондратюк Максим.
	2. Звягельський:	Бабич Борис і Бобенко Іван.
	3. Житомирський:	Буланчук Денис і Марценюк Трохим.
	4. Кременецький:	Галькер Лука і Рудий Федір.
	5. Овруцький:	Масовець Іван і Мовчанюк Меленюк.
	6. Острозький:	Ваніта Грицько і Теренук Матвій.
	7. Ровенський:	Вашай Антон і Черашовський Маріян.
	8. Старокостянтинів:	Герасимчук Іван і Стецько Абрам.
-
5. Чернігівська:	1. Борзенський:	Журик Микола і Копитенць Федір.
	2. Глухівський:	Коломієць Олександр і Носилевський Іван.
	3. Козелецький:	Яценко Федір і Сергієнко Грицько.
	4. Конотопський:	Довгий Іван і Тихон Осадчий.
	5. Ніжинський:	Макаренко Кузьма і Поназан Василь.
	6. Остерський:	Ковалів Іван і Сагайдак Ст.
	7. Сосницький:	Брусилко Йосип і Велигодський Петро.
	8. Стародубський:	Федорушко Петро.
- Решта повітів своїх заступників не мали.
-
6 Харківська:	1. Богодухівський:	Буцький Яків і Хмиленко Захарій.
	2. Волківський:	Вдовиченко Олексій і Котляр.
	3. Зіньківський:	Мастро Іван і Ціба Іван.
	4. Ізюмський:	Маслій і Савленко.
	5. Купянський:	Белебоха і Зімопей.
	6. Лебединський:	Бурлак і Сипокин.
	7. Сумський:	Курасов Михайло і Яценко Максим.
-
7. Катеринославська:	1. Катеринославськ.:	Бондаренко Д.
	2. Новомосковський:	Боронець.
	3. Александровський:	Черпача Лаврентій і Шаровський Василь.
	4. Славяносербський:	Шепелев Василь.
-
8. Бессарабська:	1. Акерманський:	Богачський Пантелеймон.
-
9. Таврія:	1. Бердянський:	Гаврилюк Іван.
-
10. Донщина:	1. Таганрогський:	Бондаренко Іван.

/Д.Дорошенко, том I, ст.83-86/.

Центральна Рада поповнена селянськими депутатами відтепер стала виразно на шлях революційного селянства, робітництва і солдатських депутатів, на класових основах.

Селянські депутати роз'їхалися по своїх повітах і волостях, по всій Україні з переконаною і рішучою думкою та гаслом: "Нехай живе Вільна Україна! Будуймо сами собі вільне життя на Україні!"

За тиждень, 23 червня н.ст. 1917 року, Центральна Рада проголосила Перший Універсал.

"Народе Український! Народо селян, робітників, трудячого люду!... Хай буде Україна вільною... хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям..."

Далі буде.

Ерос знав про розведення й плекання Психеєю садків. Він не мав ані наміру, ані бажання керувати її творчою працею. Тому не повертався до неї. З далекої відстані приглянувся до її садків.

- То не садки Психеї. Вона в чийсь полоні. Вона вже неповільня. - Трипаючи в руці смолоскии космічного горіння, Ерос, що мога скорше, подався до Психеї. При відчипленій настіж брамі фортеці залку, збудованому замість садків Психеї, стояла насуплена, мовчазна й нерухома сторожа, добре узброєна. Після оклику й одержаного дозволу вона без затримки пропустила Ероса до залку.

Серед широкого двору сидів на білому коні їздець у всіх своїх регаліях із луком і стрілою на напнутій тятиві. Виряджена до походу армія чекала на знак виступу для завоювання його нових володінь, підбиття нових упокоренців і побільшення його влади та впливу. Він ніби сподівався приходу Ероса. Цяцілься й пустив у нього стрілу.

Насупроти неї Ерос підніс смолоскии космічного горіння. Вдарив, вгрузив стріла до смолоскипу. Космічне горіння сплинуло скалками, вогняними, вогняними скрутинами, полуміжними клантами, впроникли протуберанцями рознеслося в повітрі й розкидалося по землі, горючими спіральними перевеслами падало на будови. Смолоскии спалахнув ще сильніше й яскравіше. Деякі протуберанці забуравалися при землі в мурі побудувань. Зігнуло потрісане мурове каміння й випало. Пошпикалися просторі отвори. Ішли шийли зі свого увязнення Дідо й Лада. Перегоріли кайдани залашалися у підсклепних погребах. Дідо відразу зник у землі, а Лада зробилася невидимою. Від вишкочених до випару загонів вирвалися вигуки здивування, в їх свідомості прокинулися спомири чогось давно назавжди призабутого.

- Дідо й Лада! Тут, між нами! Ламай мурі, торощ каміння, півеч утрамбування, перерий цемент! Геть із новолею! Досить приборкання! Розметати замок - фортецю! -

Сидячий на білому коні направив на схимьованих отрілу свого лука. Призначені для тримання послуху й дисципліни когорти приготувалися до рішучих кресків. Вигуки стікли.

- Покликати мулярів і цементарів! - залунав погрозливо голос упокоряючого їдця.

- Позвати різьбярів! Обмуровати, обцементувати Психею, закни її не доткнулося космічне горіння! Вирізбяти з обмуровання статую! Надати статуї вираз ґдильно упокірно благодійний, а вигляд блаженно квітнично - пієтичний! Такою Психея лашється наповсїгди, як зразок духовости для всіх, як прикладний досяжний духовного овобового виформування. Обступити Ероса потрібним кільцем! Установити довкола нього шільно в кілька ярусів шати і негайно обнести його високою ізолячною від космічного горіння стіною. Тим заборониться полуміи й випромінювання із нього діставатися до просторені, доходити до мулярів, різьбярів, цементарів, війська й самої Психеї. - Наказ без прогання виконано. Іулярі, цементарі й різьбярі, кваліючися, виконували одержане завдання. Сидячий на білому коні задовольнився їхньою роботою. Узброєні обступили Ероса. Тісно тупилися шит попри шита. Колом довкола шарила висока стіна - ізолятор.

Психея не боронилася проти обмуровання. Цяпій покволив її волю і відібрав здібність до справних посудків. Вмюти Сидячого на білому коні підімали на неї. Його панівниче поводження й певність відогнали дуку про спротив. Вона цілком піднала хитання і індиферентному покладанню на будь - що - буде.

- А тепера, додав Сидячий на білому коні, відшукати Діда й Ладу! Випути їх до казематових підсклепних льохів і замкнути. Наложити на них у десятеро разів тяжчі пута, ніж попередні, заоброкувати їх в непосильну для них роботу. Не має чого шільно їм швондатися. Із Еросом я справлюся Сам. Проломайте прохід у обточуючій його стіні. Добре стережіть, аби він не вирвався із ізолячного перстня, не то наробить багато бешкоти й замішання! -

І вдруге Сидячий на білому коні пустив у Ероса стрілу. І так, як і вперше, стріла вгнала до смолоскипу космічного горіння. Його полумія багіттям радіально шкинулося на всі сторони. В нестяпні Сидячий на білому коні стріла за стрілою шлучав у Ероса. І зі все нових і нових смолоскипів вогонь космічного горіння протубенцями розлітався понад землю. Він пройшов сторожів Ероса і спорожнявив ізолячну стіну.

Сторожі кигнулися на роз'яреного стрільця:

- Геть зі свавільством! Знести упокору! Дорогу Еросові! Привітати Дідо й Ляду! Розмірувати статую! -

Космічне горіння насичило повітря і збиралося людьми. В армії Сидячого на білому коні розпочалася боротьба. Навіть частина його вірних когорт відмовляла в послугу й переходила на бік Ероса. Сидячий на білому коні відступив з найбільш надійні і вірні йому загони й когорти.

Чого доторкнувся гарячий подих космічного горіння, на що воно апало чи осіло, там Дідо й Ляда прикладали свої творчі зусилля. На муровинню, на цементі виростало поростиння. Найкраще з них вибуховою вишневою ошкою розривало твердість і цупкість матеріалів, витворюючи пугко та плідне підґрунтя. Звогчений камінь виривався вегетативним фільмом, підготовляючи справжній ґрунт для вищої ростинності. Вогнено яскравими пасмами, велетенськими язиками, бурунами повзла й ширяла квітчасто кольорова вегетация по витрамбованих галявинах, держалася по мурах споруджень, пролазила до їх середини, зодягала горбки й нерівності, килпавала рівноти. Замок - фортеця кришався, шербилося, заростав і заліснювалося. Армія Сидячого на білому коні під захистом від наступаючих побуренців озброєних когорт - регіментів рубала, дерла, скребла, дезинфікувала, нищила... Не помагало. Забили джерела з під землі. Згромаджувалися ставні води. Віднаходили старі русла, балки і яркипроточні води. Сухе каміння покляло, а пісок завологчувався. Пронеслися часті хуртовини з повітрям. Пташина, звірина, тварина, літа, ходюча й повзюча погань поверталася до зниклих садків Пенкеї. Впенстровані космічним горінням воми не жахалися воєків Сидячого на білому коні, послуговуючись проти їхньої зброї і нападів своєю інстинктивною обережністю й природньою спритністю. Позеленіла пістично - квітнична статуя Пенкеї. Підюк її п'єдестал. Похилилася вона, готова звалитися.

-Принести сілки, загремів упокорюючий Стрілець. Підперти статую! Зі шкрябати й опалити зелену цівку на ній! Виполірувати її і покрити політичною оболонкою, непіддайною зовнішнім впливам! Видренувати на випищення воду й осушити ґрунт! Вбудувати на ньому каміньне підвищення! Перенести на нього статую з п'єдесталом! -

В упокоренні призначені до послуги й дисципліни метнулися до статуї. Злізено. Ноги вязнули їм у розвогченій, глибокій землі і покручені ліянові зелені, запліталися в мотузні огудні. Вказалися наслідки космічного горіння. Позначили себе Дідо й Ляда. Тріскалися й обспалалися звогчені цемент і обшуровання. Соки від мікровегетатії роз'їдали їх. Сама статуя деформувалася. Крізь тріщини й шпарини проходили до нутра її свіжий воздух з розчиненим в собі космічним горінням, оновляючи дихання Ляди й оживляючи дихання Дідо. Пробуркалися з поноків, прийшла до себе анестезована й анемізована Пенкея. Слабо, сливе чути зітхнула:

-То зі мною? Свіжого повітря! Свободи! Чистої води! Дихати вільно! і вільно жити! Задущуюся! Визволіть, звільніть мене з тісної, ціпкої й гнітучої тюрми. Розламайте мою тугу! -

Призначені до реставрації статуї забули на приказ Сидячого на білому коні, на страшні перзекучні наслідки непослуху і на вязкий, вгрузливий ґрунт, на переплетену ростинність на ньому. Промогом прискочили до статуї. Зняли її з п'єдесталу. Розм'ятали обшуровання. /Ополюгли Пенкеї підвестися, стати в ріжній прямиї постаті. Космічне горіння, сили Дідо й Ляди паралізували учинок отруйного напю, одумили, відродили Пенкею. Її випросли сильніші й потужніші крила. Оновлена, вона вражала своєю новою красою, ладністю, чистотою, захопленістю з буття і чарівністю своєї природності. Первісно незломним творчим духом віяло від неї.

-Пенкея! могутньо залунало здивованням і радістю по садкових просторах. Жива Пенкея без насильного припертвіння. Геть із гвалтом! Геть із закріпощенням!

Лютпер безкрильну Пенкею вражали за якусь монстр жінку -аскета, яка за схваленням Сидячого на білому коні вирішила зреченню віддатися нерушеній оксальтації виникнення до проголошеного нині системи - світу.

Пенкея обвела зором свої садки. Вибух гніву й палкого обурення зайнявся у її очах. У неспмяти закричала до Сидячого на білому коні:

- Як насмієш ти здемолювати мої садки, пландрувати наснаги Дідо й Лади, глузувати з поєднаних побуджень Ероса? Чим виправдаєш ти припеволення й упокорення приведених тобою сюди людей, виглаження у них почуття їхньої істотності, зцементування землі, замування мене самої ув статую й виставлення її за найвищий людський ідеал?

Простягла до озброєних і упрямлених людей свої руки:

- І ви мовчки терпите! І ви то покірливо горбатіючи зносите! -

- Прихвч! загомоніло, гуготом загуло, захиталося в повітрі, не час на докори, хоч вони справедливі й доречні. Стережися Упокірника на білому коні, щоб він зненацька знову зрадливо й облесливо не запропонує тебе до якогось темного саркофагу, не опіє тебе у муля. Твої садки розростаються, множаться; ширяться і руйнують замок - фортецю Сидячого на білому коні. Твоє насіння як і раніше проростає. Упокірник вже не в стаці і не в змозі знищити його, забудувати його своїми побудованнями, закріпити в них безмовною й бездушною упокорою тебе на нас. Ерос стоїть супроти нього. Дідо й Лада своєю нестримною динамікою йому на перешкоді. Незагальмована їх активність боронить і розвиває твої садки. З нами до них. Ми положили кінець зашлюлам завойовника. Знесемо цитаделю. Заволочаємо й пересоремо заклади її.-

Понхоя зворушила своїми здужними крилами й полетіла в напрямі до Ероса.

- Гразувати побурення! усічно й власно розпорядився Сидячий на білому коні. Скорених уярвити й розподілити між корівниками подавляючи побурення. Подолаєш, загоріло впертих перебити!-

Боротьба перекинулася у запеклий бій.

- Застановися Понхое!, відтупився Сидячий на білому коні, - Ерос спалить тебе космічним горінням. А Дідо й Лада розгублять твій попіл. Переїдеш у поїснування. Не вибірай між мною і Еросом! Боротьба не припиниться і буде продовжуватися аж до остаточного оволодіння тобою й запанування над тобою.-

- Гаразд, відповіла Понхоя. - Я зараз зазначу свій шлях. Проїшла поле бою і боротьби. Підступила до Ероса. Взяла з його руки сімолосний космічний горінь, високо піднесла його і сама піднеслася на своїх здужних крилах. Голосно декларативно прокричала:

- Всі, хто не хоче підлягти цілком упокорі, хто не бажає стратити своєї окремішності, хто стрелить до постійного індивідуального й спільного розвитку, до здоконалень і піднесення, зі мною! Будемо скрізь і всюди громадою насаджувати й плекати наші садки, будемо в далеких і близьких околицях провадити нашу розбудову після досвіду, досліду, набутого знання, вивчених на їх підставі представ і незацікавля індивідуальності кожного, ідентична бо з вами я, одна із многих. А цей замок - фортеця і одночасно база - цитаделя нехай залишиться свідченням спогадів мого й вашого ув'язнення, внутрішнього скривлення й покалічення. Ерос достарчить нам космічне горіння. Відтуповані нп: Дідо й Лада розгорнуть свої сили й творчість. Моє уперухоулення не промигло надаромо. Я усвідомила ідеал людини. Росту вгору і вниз, випливаючи шпичинь, спускатися у глибочинь, підноситися у безмежність височини. Особисто і інтегрально досягати вишого, красивішого й ідеальнішого. Уступися із дороги Упокірнику! Тобі не здолати нас!-

- Не шкодувати стріл!, ревів Сидячий на коні. - Градом сипати на них! Вивести металні знаряддя і пустити їх у хід! Вити проти них всіх видів зброї і всіх способів ведення війни! Відганяти всікі сантименти! -

Здивовано оглянувся. Заціств жар стріл денодо поодинокі стріла задеренчала у повітрі. Не гупали металні знаряддя. Не брязкотіла інша зброя. Упокорені й прихильні йому вагалися.

- Припинити бій!, скомандував той, хто виїхав побіждати. Приховати луки й стріли! Під укрити металні знаряддя! Зброєю тільки підпиратися! Всі до роботи під мою звержність і під доглядом призначених мною! Будемо товчлі - ногчлі! Над вхідними дверями в них вирізбати написи догмів замогильних загроз і замогильних обіцянок! Під написами додати: до г м и е д и н и н а ш і з а х о р о н а й п о р я т у н о к! Хто не визнає догми, сліпо в неї не повірить, того чекає замогильна кара й загибель. Не одержить він персонального щастя й персонального позачасового буття!-

Сидячий на білому коні визнає і установить ці догми і є єдиною уповноважено авторитетний постановлявати й пояснювати ці і нові догми в міру потреби. Зовнішність і сере-

дику храмів - темплів прикрасити затвердженням мною вишлякуванням й зображеннями метафор з нерушного постійно тривалого світу, в імені якого я побіждаю! Доповнити їх образковістю узнаних мною за визначних із такою ж самою виразовістю, яку одержала статуя Психеї. Незабудьте й про образівність замогильних жаків!

Сидячий на білому коні поторсав вінок на своїй голові. Недоткнутим оздоблював він його чоло й голову. Це додало Сидячому на білому коні відваги й упевнення продиктувати директиви своїйому найближчому оточенню.

-Переховуйте луки й стріли до часу і пори, до пів часу і до пів пори, аж не помітяться ослаблення у захопленню Психеєю. Зброю передати виколеним нашим вірникам для застрашення нею неупевнених у нас. Коли ж почнуться ослаблення, тоді той, хто не підкориться нам і не перейдеться нашими догмами, зазнає вістря нашої зброї і сили наших переконуючих аргументів, опертих на нею. До того ж моментів від наших темплів - могил, суготії від написів і вразіння від образів і скульптур замогильними страхіттями і замогильними сподіванками знепокожуватимуть дух невимірюваних нас і неупокорених нами.-

Лук і стрілу Сидячий на білому коні передав найближчому до нього, підпорядкованому йому озброєному верховодникові.

Психея зі своїми свобідними наслідувачами насаджували спільно по раз нові садки і вкупі творили розбудову на землі після індивідуальної і збірної елевачії. Назирці за ними посувалися зі своєю армією упокорених догмами Сидячий на білому коні. Він будував темплі - могилы, розраховуючи на їх вплив і чекаючи на слушні нагоди для спорадичних і генеральних наступів.

До Психеї долітали голоси протесту проти посування Сидячого на білому коні. Озирнулася. Пильно придивлялася до темплів - могил. Суворіно захитала головою й заспокоїла свій табір.

-Чим далі ми будемо поступати, чим більше й успішніше осягати менше і здобувати менше на нашому шляхові до розвитку і елевачії, тим чисельніше Сидячий на білому коні накомпичуватиме темплі - могилы. На кожен наш здобуток, на кожне наше осягнення реагуватиме все новими й новими догмами. Дійде до такого стану, при котрім одна догма шматуватиме другу, а самі догми втратять навіть логіку. Тоді спорожніють його темплі-могили. Його приналежні, наперед посварившись ізза догм, розпорохаться самі від себе. З'являться самостійні інвентори догм на конях і без коней, у вінках і без вінків, при зброї і без зброї. Катилуваті і катилуватіші їх відмовляться від замогильних страхіть і обіцянок. Вони роздаватимуть свої послуженням замогильні гарантії, які їх самих не зобов'язують нічого. Віра поеднує, догма роз'єднує. Кого ликають замогильні страхіття, хто їх побоюється, кого підманює обіцянка оголошеного спасіння, похай той іде до Сидячого на білому коні. Він упокорить його вільний дух і свобідну інтелігенцію, яка набувається у спільній праці з нами. В нашій таборі тужачій за упокором буде зайливою, заражаючи нас. У вірі в здійсненість ідеалів людини ми підємо далі за їх зреалізування по шляхові праці й боротьби, не звернувши і не збочивши з дороги піднесення й розвитку людської індивідуальності, як особової так і інтегральної.- Пророк Психея до своїх.

Примітка: Крім Броса і Психеї я не знайшов відповідних образів у стародавній грецькій міфології. Тому я звернувся до образівності української міфології. Дідо й Лядо цілком передають символіку цієї "Трилогії у міфології". У рефренах до українських пісень часто подібуємо оклики: Дід, Лядо! Справно назва порсоніфікуючої уяви істоти по Дід а Лядо, бо, наприклад, сипініні слова батько не тат, а тато.

Автор.

О. Чапраківський.

В Л А С Н А Н Е М І Ч.

/Багдадська оповідка./

- Так от, великий і могутній, каліфе, оздоба правопірних, пострах невірних і кривопірних, - почала своє оповідання молода, мудра красуня Фатіма, - мешкав у якійсь країні Ісмаїлу, та ще й до цього часу проживає, правда не вдома, а на чужині, один

ефенді. Імено в того ефенді дивне й чудернацьке, головню ж довге й складне. Такі довгі й замотані імена можна подибати тільки в далекій від нас Чині. Йими відзначають себе від простих смертельників чинські бонзи, аби показати, що самі тільки вони гідні купатися в промінню й щедротах найяснішого пана, його величності, богдихана.

Ефенді в останні часи проявляв спрямовання, не в вилучене і потаєнне його плекання ще за молодих літ, до освоєння в правовірній моралі. Ізбуть чи не від того видо-
вжилось його імено. Повною назвою ефенді величали так: Ефенді Ста - Хар - Слонь - Гей - Пів - Біда - Ра - Ди - Кал із Матвіївки - Дока - Речник - Пів - Ману - Скрип-
Тор. Завдяки трудношам у вимові, найближче оточення називало його скорочено: ефенді Слонь або ефенді Пів - Біда, був це чоловік ^{богатий} на виорашній розум. Нічим особливим зі свого середовища не позначався, сірий як звичайно, і тепер нічим не виділяється. Для звернення на себе уваги намагався і намагається говорити і писати під розумного. Але силляється на нього в цьому відношенні самі невдачі.

Написла на нього власна неміч. На неї хоріють багато людей, і між правовірними вона теж звичайне явище. Власна неміч ефенді Слоня подгала в приставанні його до когось чи до чогось. Пристане, прилипне наче букоївка до кужуха, якої потім не відорвати, не відскрибти і ні гарячим окропом не змити. Причепиться, привяжеться ефенді Слонь до килбобованого ним об'єкта чи суб'єкта і нічим його від сподобаного не відтягти, ні водою одлити. Нараз, подібно до букоївки, відстане, сам відчепиться. Тоді підє у те, до чого був прилипнутий, самозадоволено розітре, розмаже і роз'ялозить. Пройшовши такий шлях очищення, знову глядить до чого б прип'ятися.

На зовні ефенді Слонь свого настановлення до правовірної моралі не показував майже до останніх времен, переховував його в найглибших таємницях свого нутра. Тоді між правовірними, посідавши вищі від звичайних людей становища, або рефлектуючи на них, ходила модна пошесть: хто хотів в чому небудь висунутися у посполитстві, здобути собі в ньому певне становище, забезпечити собі суспільну кар'єру, той мусів принаймні удавати свою недугу на модну пошесть. Модна пошесть виявлялася у ворохобництві проти всього, що признано авторитетом влади, освячено згодою великого і найсвятішого Муфтія Меди Ламі в Медині. Аби виставити свою модність на денне світло записався ефенді Слонь до нецелібатового чину мширів ворохобників - бунтовників. На чужині співпрацював і низенько кланявся із ефенді мширем, бен візіром Шапо - Сріб - Валом - Гур - Янським із Іжиківки, а посередництвом нього тах із ефенді мширем, бен, алі візіром Пили - Гур - Ченко з Володимирки. Обидва мширі належали до різних нецелібатових запільних чинів мширів, непіддаїних бунтарів і ворохобників. Походили вони з тої ж підневоленої країни, що й ефенді Слонь, але з тієї частини, яка перебувала під іншим навальником. Навальникові та його поплентачам, чужим і своїм, ті чини мширів виголосили незастережений і безкомпромісовий бій за свободу своєї країни. Аби не дати увязнити себе навальникові та його підпомагачам, його активні члени мусіли критися під різними іменами. Мширі: Шапо-Сріб-Вал і Пили-Гур-Ченко не раз діставалися до лабет навальника, відбували наложену на них кару, ризикуючи наложити власною головою. Крім того організували свій власний наїзд до збройної боротьби за його визволення, вели в ній перед та займали найчільніші вибрані становища в організованій ними державі.

Зрештою, на чужині опинився ефенді Слонь за морем - океаном і осівся між своїми людьми, правовірними й кривовірними, обняв посаду манускриптора в одній манускриптурі, яку ще раніше перед ним заклали люди з його землі. Обое згадані мширі перед тим відійшли на вічний відпочинок славних. Добре забезпечився ефенді Слонь, та не заспокоївся. Відбирало йому сон омшнення його мовчанкою. Слава про нього не розносилася з його манускрипталі. Його нігде не згадували, наче б то ефенді Слоня і на світі зовсім немає. Тим рушилися його пляни і вигляди, не то що на суспільного авторитетного ординала, а навіть на звичайного ефенді бей. Без ординала не досягнеш в суспільстві поважного поставлення і не зробишся великим із малих. А тут, на лихо, модна пошесть повернулася назад до середніх віків. Поширилася недуга на ефенді бейів, авторатних тоталістів. Бям Вуч - Го - Адмі - Ні - Страт намагається перевернути правовірних на мединовірних. Модні в суспільстві ефенді бей тоталісти його підтри -

муть. То почалося вже давно. Та раніше ефенді Слонь до медіовірства і модного то - тального ефенді - бейства показував пошпії індіферентизм, щоб мати випутку. Не передбачалося, що то станеться модним. Задумався ефенді Слонь... Проголошення ним мширської ліквідації і своєї певної і твердої приналежності до правопірної моралі не допомагало, не підносило його авторитету ні перед імамом з Буч - Гь - ..., ні перед ефенді бейми тоталістами. Для висунення необхідно хопатися за щось інше. Треба завертати оглоблі на 180 ступнів, коли бракувало попереднього розуму. Але як завернути? Минуле говорить не в його користь перед іманами і ефенді бейми. Всі ці ефенді бей, мули та імами минулого йому не забудуть а без них про ординала марна ірія. Один медичень - письменник писав: "минуле нам не належить". Стільки в тому правди, Алах про те відає! Та минулість слідує за нами, як тінь власна. Її не відрізати і не закинути на Марса. Ніба що залізи у тму кромішню, то там іже тіні не буде, зникне.

І ефенді Слонь заліз. Диринив заглядати своєю вишу, викупити свої провини перед ефенді бейми тоталістами, медіовірними мулами й іманами виступали проти колишніх своїх учителів, наставників, напутніх і попутніх. Може йому забудеться, проститься і помилюється. Взявся він за обидвох: ефенді-мширя, бен візіра Шапо-Сріб-Вала - Гур - Лянського із Микитівки та ефенді-мширя, бен алі візіра Виви - Гур - Ченка із Володимирки, щоб люди говорили: - він вище їх, він величніше за них. Яка небудь мелюзга з велетнями тягтися не посіє. Власна неміч ефенді Слоня дістала найізлочий рецидив.

Негаючи засів за манускрипт. Оглянув перо. Намочив його до смердючого каламарю і.... до писання. Пише аж вітер гуде. Перо скрипить, а бідний папір витрипує. Пружився зі всіх сил, прів, потів аж під йому калюхали зібралися на підлозі. Нічого не виходило. Хотів, як і належить манускриптові, проаналізувати всю діяльність славних мширів і зробити, хоч і суб'єктивні, але логічні висновки. Не повелось то. Видно, як не піп, то й не микайся у ризи! Раптом відкинув всі намаги, бо натрапив на опое, мабуть його власна неміч добігла до найвищого свого zenіту. Писокув: - Всі колишні проводирі, як правовірні так і кривовірні, показали себе справжніми героями. Вони не уникали, не викилялися й не ухилялися. А ці двоє кривовірних: ефенді-Шапо-Гур-Вал із Микитівки та ефенді Виви-Гур-Ченко із Володимирки тільки те й робили, що уникали, викилялися й ухилялися. Вони не герої... Я ефенді Слонь, вучений речник і манускриптор, еклезіаст правопірної моралі, позбавляю всіх права називати їх великими мширями. - Замість кратки поклав велику липку. Самозадоволено мняв собі руки. - От підпрохотарив, так підпрохотарив! Недаром же я вучений речник. А скільки гомілетіки в написаному! Іуди Золотоустому до мене! Гомілетіка з підпрохотарення, хіба це не геніальний вихід, хіба це не найбільша великість? Тепер кожна наша людина, скрізь і всюди сула, знатиме про мене... Моя великість забезпечена. Ординарство теж. Моє ймення попаде в енциклопедії із довгою коментарією. Головне, я стану вічним і безсмертним в аналах медіовірних іманів і ефенді бей, бо зараз дав про себе найкращу реабілітацію перед шми. Все менеться, небо й земля, а Медина зі своїм Скелею не зазнає руїни. Не дурно ж я ніби не писав, а буцім то квачем із мазинці мазав. - Так таки: плжув, розтер, розмазав і роз'яловив. Задзвонив. Влетів експеди́тор Нарзан.

-Негажно розмножити цей манускрипт, - наказав, подаючи експеди́торові шойно написане і без проволки розіслати по всій вселенній, - прорек ефенді Слонь.

-Слухав, - відсалютував Нарзан і зник.

Радісно розхвилюваний від доконаного великого діла ефенді Слонь кілька разів проїшовся по кімнаті, виспівуючи арію: "Тепер я турок, не козак, - приліг на кашаті і від цілковитого душевного висчерпання заснув мішним спанком.

Припидилося йому: він стоїть перед самим всемогутнім Алахом. Донкола нього самі мули, імами, муфтії і тотальні ефенді бей різної ширки. Не бракувало й авторитативних ординалів. Напереді імам Буч-Гь-Адрі-Ні-Страт. Він промовляє за нього перед Алахом: - Хоч і великий грішник цей ефенді Слонь, але треба його зіндульгувати. - Він зарікся свого мширого і в пароксизму власної немочі накинувся на двох кривовірних, які своєї діла не провадили під Твоїм іменем і не згадували Тебе в своїх

писаннях. Він задекларував правовірну мораль, самоліквідувався у ширстві, погоджувався з перевертнями правовірних на медіовірних і не протестував проти признання деякими правовірними, медіовірними і кривовірними, які сами себе оголосили ординалами, власних земель їх народу за більш менш правний маєток сусіда медиця. Тип доказав свою вірність Медині. Декорувати його підписцем з Медини від найближчого дуфтія Меді - Лати і признати його ординалом над фуріями!-

-Хай буде по твоєму, - згодився Алах.

Ефенді Слонь за таку імлисть кинувся Алахові в ноги, але запоморочилося йому в голові намацав черевики імама Буч-Го-Аді-Іні-Страта, що стояв тут рядом.

-Це що за знешага! - загрозив Алах.

Із переляку ефенді Слонь пробудився. -Добрий сон, подумав. Значиться пів-біда. Все піде гаразд.- Знову впав до дрімоти і бачиться йому:

Дві високі козацькі могили, обсажені квітами. На горі кожної могили маячить вільний прапор його народу. В кожну могилу вправлена меморіальна дошка з написом:

- В і ч н и й і н е з а б у т н и й.

Наша слава люде добрі не впре, не загине.-

Потім імена: -Ефенді-ширрь, бен, візір Шапо-Сріб-Вал-Гур-Лянський із Микитівки і -Ефенді-ширрь, бен алі візір Вини - Гур - Ченко із Володимирки.-

Кров заляла мозок від злості ефенді Слоню. Лесь тут взялося мазниця і квач. Ки- нувся він замашувати імена..., таї застановився. Почувся з одної могили голос, повний призраства: - Ну й мизерна в тебе душонька, ефенді Слонь!- А з другої могили озивається другий голос переповнений огидою: - Мизерна та ще й пюгада!-

Холодний потім, наче ледовою водою обдало ефенді Слоня. Прокинувся.

-Не вілує цей сон нічого доброго. Все ж таки то були колись мої попутні та учителі. Такою роботою слави собі не здобудеш, наберешся сорозу й ганьби. Тип на власній репрезентації нічого, крім спотворення її, ненабудеться. Завернути манускрипти.-

Афектація від сну проходила.

-Ну й слабодух же ти, Слоню! А ще ірієш про славу, пишешся у ординали. То ж заворушилися звичайні рефлексні з мигулого. Я їх зараз втихохитрю кадильом і кропильом. Нарзана!

Експедитор відчинив двері.

-Покликати мені кадильника й кропильника!-

Нарзан зворужив плечима, подивився здивовано на ефенді Слоня і поплеснув поріг, не сказавши ні слова.

-Чого він тебе звав,- поцікавився помічник експедитора.

-Наш манускриптор, очевидно знову дістає рецедив власної неючі. Думає відігнати згадки про своє колишнє кадильом і кропильом.-

-А ти йому кадильника й кропильника приведи.-

-Не варта.-

-Чому?-

-Горбатого направить хіба що могила. Ліпше вже засніжати:

"Ой, наступала та чорна жара..."

÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ ÷

С.Пронівський

МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛІСТИЧНІ КОНФЕРЕНЦІЇ

В цьому році в Лондоні, Англія, відбулося аж 3 соціалістичні імпрези. У всіх цих імпрезах взяли участь і українці - родина Феденків: батько Пнаас і син Богдан, Олександр Воллценц і Ніна Жміль, всі ніби від УСР, яка організувалася на еміграції в 1950 році, в Німеччині, з неорганізованих колишніх соціалістів, а справніме соціалів.

Оскільки конференції відбувалися в Англії, то господарями цих імпрез була англійська Партія Праці.

І. 9 - 10 липня Міжнародна Конференція Жінок - Соціалісток. Українських жінок соціалісток репрезентувала Ніна Жміль, яка теж проговорила до присутніх на Конференції

вона переїхала до власного будинку біля Капітолю. Зроблена 1939 року прибудова дала змогу розмістити нові мільйони книжок.

Бібліотекою Конгресу користуються всі сенатори та представники, але мало хто з них входить до її будинку. Вони всі користуються послугами довідкового бюро при бібліотеці, яке минулого року видало 69.000 довідок і відповідей на поставлені запитання. Для цього довідкове бюро переглядає відповідні книжки та документи і конвеєром пересилає відповіді та довідки до Капітолія. Цей конвеєр існує вже півстоліття і передає матеріали протягом семи з половиною хвилин.

Цілий день студенти, учені та взагалі публіка наповнюють будинок бібліотеки. Дві великі залі можуть вмістити понад 500 осіб. Читачам забезпечена допомога кваліфікованих асистентів. Книгу на вигогу читача передається з полиць, що на цілі мілі простягнулись під землею, протягом 20 хвилин.

Бібліотека Конгресу являє собою також збірку різних культурних цінностей та рідкостей. Там є, наприклад, Гутенбергова Біблія і рідка колекція Страдиваріусових скрипок, що їх прекрасні тони можна іноді чути в концертній залі бібліотеки. Відвідувачі мають змогу також бачити найменшу в світі книжку в ніготь заввишки "Трояндовий сад Омера Хайяма", а також найбільшу, три з половиною фути заввишки книгу американського натураліста Одюбона "Птахи Америки".

Аматорам музики бібліотека може запропонувати величезну колекцію американських пісень народних, зібраних по всіх великих просторах Америки. Сліпі можуть користуватись тисячами книг Брейля для сліпих і великим асортиментом "книг, що говорять". Для тих, хто хоче вивчити СРСР та Китай, бібліотека має найбільші за кордонами цих країн збірки російських та китайських книг.

Загальна Рада. I.IX.1955.

* * * * *

ЗА ШО БОРЕТЬСЯ АЛЬЖІРСЬКИЙ НАРОД?

"З закутку "вільного світу" приніс листonoша до нашої редакції чергове число підпільного органу Альжирського Національного Руху "Голос Народу".

Франція докладала всіх сил, щоб асимілювати і повністю винародовити дев'ять мільйонів альжирців. Їхня арабська мова заборонялася, в школах і в уряді вживалася лише французька мова. Багаті землі альжирців розібрали французькі поміщики. Вся промисловість і всі банки опинилися виключно у французьких капіталістів. Місцеві арабські феодали, князьки і каліфи націчно зрослися з режимом окупанта у визиску власного народу /як на Україні Скоропадські, Родзюнки, Бродські, Терещенки тощо. Ред."УТС"/. Але народ альжирський повстав!

"Голос Народу" передрукував програму Альжирського Національного Руху, яка створена була ще в 1933 році. Її передруковуємо її в цілості.

"Частина перша: біжучі негайні виноги.

Частина друга: 1. Повна самостійність Альжіру;
2. Вивід всіх окупаційних військ;
3. Створення національної армії.

Частина третя: 1. Установчі Збори, обрані загальним голосуванням;
2. Загальне виборче право для всіх мешканців Альжіру;
3. Арабська мова має стати офіційною мовою;
4. Передача всієї власності, захопленої завоюваннями, альжирській державі: всіх банків, копалень, залізниць, портів та комунального господарства;
5. Конфіскація великої власності, загарбаної феодалами, що колябують з завоюваннями, колоніотів та фінансових інституцій, і передача конфіскованої землі селянам. Збереження середньої і дрібної власності. Зворот альжирській державі земель і лісів, загарбаних французькою державою;
6. Безплатне й обов'язкове навчання у всіх школах і арабською мовою;

Німеччині, Австрії, Чехо-Словаччині, Польщі і інших державах. Далішим наміром Перона було зробити полекші для безземельного і малоземельного селянства, яке за виключенням малої кількості працює за дуже малі плат і дуже довгий час 10 - 14 годин денно на лятифундіях монастирських, церковних, поміщиків - магнатів і плантаціях, що здобули собі концесії від попередніх влад, а навіть від самого Перона, на початку його влади.

Парламент, влада і президент Перон почали працювати в тому напрямі, щоб оподаткувати всі земельні лятифундії і концесії в чужих руках, бо вони дотепер ніяких податків не платили, а токої неоподаткованої земельної площі було біля тричвертини від всієї кількості. Парламент ухвалив закон про оподаткування і з цього формально почався ворохобництво. Перший пуч вчинили римо-католицькі єпископи та духовенство, очевидно з дозволу Ватикану, цим самим Ватикан як чужа держава виїхався у внутрішні справи держави Аргентини.

16 червня 1955 кілька генералів і офіцерів зробили перший пуч, але пучисти-ворохобники були переможені владними силами та всенароднім виступом і змушені були одні здатися а другі втекти з Аргентини. За три місяці знайшлися нові амбітні генерали, що стали за збереження дотеперішнього магнатського і вишкокетного суспільного промарку і особистої охоти до влади, пішли на зруйнування соціальних досягнень президента Перона та ще тугішого закабалення трудового населення Аргентини.

Цим разом, другий пуч 16.IX.н.р. вдався.

Легальний президент Перон мусів уступитися, ситуацію опанували пучисти-ворохобники. Перон опустив Аргентину і попросив азилу в Парагваї, де тепер і перебуває.

Один з генералів пучистів, з поміж кліки ворохобників, Едвард Лонарді проголосив себе "президентом, а заст. "президента" олошено контр-адмірала Ізаака Гояса. Нова "влада" складається майже з усіх військових.

Єпископи, що виїхали до Ватикану під час першого пучу, мають можливість повернутися щоб далі працювати для Ватикану а не аргентинського народу.

Нову "владу" і "президента" першим визнав Ватикан, потім США, Англія і інші держави. Пероністів арештовують, хоч ніби свобода особи, преси і зібрань дозволені для всіх, крім комуністів. В першу чергу новий "президент" розпустив парламент і сенат, а всіх послів перонівської партії арештовано /153 з загальної кількості 157 послів/, так само переведені арешти членів уряду за Перона, державного віце президента і багато вищих урядників.

Гоб в Аргентині і закордоном обезчестити Перона, його владу і вищих урядників, теперешній "президент" і "влада" зарядили проти них урядове слідство, яке, ніби, відкрило великі фінансові надухиття на шкоду держави і на користь особистих вигод. Скільки в тому правди або неправди ніхто в тому не визнається. Відомо, що кожний покореній завжди випулатий, а побідник має правду.

Президент-диктатор Перон був виразником ліберально-демократичного напрямку, він дбав про розвиток домашнього промислу, фінансів і приватно-власницьких змагань в земельному посіданню та поставився противно до чужих концесій як промислі, фінансах так і поширенню плантацій. Йі спрятування не сподобалися деяким державам і в цьому мабуть увесь "гріх" Перона.

Але президент Перон, а особливо його покиїна дружина Ева, пам'ятали про своє соціальне походження і йому не зрадили. Вони багато зробили багатьох добрих діл і для робітничої класи та середнього стану: 40 год. робочий тиждень, закони про охорону робітництва, пенсія по досягненню 60 років життя, державне лікування, державна допомога під час безробіття для робітника і його родини. Останньо робилися заходи до поліпшення економічного життя безземельного і малоземельного селянства. Початок був зроблений тим, що були оподатковані земельні лятифундії і плантації а далі аграрні операції на користь селянства.

Та місцева реакція прийняла раду і допомогу чужих держав і вийшла зброї до повалення режиму президента-диктатора Перона.

Може так статися, що в Аргентині спокою і державно-творчої праці не буде довгий час. Проти генеральсько-єпископської контрреволюції може організуватися революція і буде литися кров трудового народу аргентинського. Держава зазнає упадку а дехто в

тій "каламутній воді" буде ловити рибку. Але одне є ясно, що Москва руками п'ятої і шостої своєї колонії з аргентинського пожару витягне каштани.

Найкращий союзником Московсько-комуністичного імперіялізму є всяка реакція: московська і світова. Московська приказка: "Чем хуже, тем лучше" обоснована на реальних висновках.

Від тепер до організованої боротьби стануть три політичні сили: церковно-реакційна контрреволюція /дерегована з закордону/, ліберально-демократична і соціалістична революційна народня маса і комуністична /дерегована з Москви/.

Проявлення цієї одкритої боротьби не можуть бути негайною, може потривати деякий час.

На жаль і між українською еміграцією знайшлося багато таких /читай українські газети/, що радіють контрреволюційним успіхам і похваляють. Це та преса і інтелігенти, що знаходяться під впливом Католицької Акції, Українського Християнського Руху, статті пишуться і редагуються уніятами, які безпідставно себе вкочають за "українських католиків". Немає польських, еспанських, німецьких, чеських чи українських католиків, є тільки римокатолики або латинисти.

Уніяти - це православні, що адміністративно-церковно підлягають Ватиканові. Де ж тут католицизм?

+ + + + +

БІБЛІОГРАФІЯ.

Василь Іудрик: Маловідоме з історії Греко-Католицької Церкви. Том I, Видання Видавничої Спільки Еклезія, Вінніпег, Канада. Стор. 254. Том II. Друком Видавничої Спільки "Тризуб", Вінніпег, 1955. Стор. 286. Ціна обидвох томів 1.50 дол. Продаються в українських книгарнях, або замовляти по такій адресі:

"Ukrainian Voice", Box 3626 Sta B. Winnipeg 4, Manitoba. Canada.

Обидва томи подають оправді дуже цікаві і маловідомі історичні факти, яких не знає багато нашої інтелігенції про історію Унії з Римом. Читач пізнає з цих книжок не тільки про Унію, але й історію українського народу під гнітом Польщі. Все це міститься в цих книжках, з поданнями джерел і документів, читається одним тягом. З кожної прочитаної сторінки хапаєшся до далшої, щоб довідатися правди з життя нашого народу національно, соціально і релігійно. Все перед нами перебігає як на фільмі, що діялося на Українських землях перед 8-5-3 століттями і до останніх днів розвалу, штучно створеної переможцями в першій світовій війні - Польщі. Де починається Польща і кінчається Рим, або навпаки: де починається на наших землях Рим і кінчається Польща, на це читач знайде відповідь в цих книжках; як поневолено український народ Польщею через Рим, як насильством змушувало православних до латинізації і унії і багато, багато інших правд довідається читач. Витяги з документів і то не українських, а переважно польських надає цій праці об'єктивності, хоч написано популярно. Читач не повинен погоджуватися з висновками, а з висновками автора, але документи відкривають чисту правду і читач робить свої власні висновки. Допоручаємо ці книжечки придбати і прочитати всім українцям без розрізу територіального походження, політичного світогляду і релігійного наставлення. Тут кожний читач знайде для себе правду.

Недостаток цих книжок той, що в них подано тільки про унію в Галичині, що не розглянуто цього питання на Закарпатті: Карпатській Україні, Пряшівщині, Потиссю і Затиссю. Унія на Закарпатті була примусово заведена в 1646 році. Нам не відомо, може шановний автор це питання з'ясує в III тому своєї чергової праці. Чекаємо на далшій праці. Як нам Унія "допомагала" видно хочби з таких чисел: за 50 років, від 1850 до 1900 р., змідяризовано і словакізовано на на Пряшівщині 213 громад і згерманізовано 1 громаду. Разом 214 громад. Все це наслідки унії, що є мостком до покатоличення /латинізації/ а потім до полонізації, словакізації і мадяризації нашого народу. На цю справу вже найближчий час звернути особливу увагу і треба студіювати наші історичні границі з західними сусідами, щоб поставити справу границь в належний спосіб Великої Нації-Української.

С.Пронівський.

У К Р А І Н С Ь К А Г Р О М А Д А У Ф Р А Н Ц І Ї .

Ф і л і я в М о н т б е л і а р д - С о ш о .

В неділю 10 липня 1955 року, Монтбеліардська Філія Української Громади у Франції, влаштувала у своїй домівці урочисту жалібну академію, пам'яті сьомої річниці смерті свого заслуженого організатора - керівника і довголітнього голови Української Громади у Франції, славної пам'яті Миколи Юхимовича ШАПОВАЛА, в присутності гостя з Парижа, теперішнього голови Громади тов. Бондаря Івана, який загостив до Філії на кілька днів, як і що-року під час своїх вакацій.

Жалібну Академію відчинив голова Громади т.Бондар І., вступивши коротким словом і запросив присутніх гостей шанувати пам'ять Миколи Юхимовича хвилиною мовчанки і схилити свої голови перед своїм духовним Патроном, що своєю цінною і невсипущою громадською діяльністю об'єднав нас Великою Ідеєю національного і соціального визволення України та її трудового народу.

Реферат про життя та діяльність Миколи Юхимовича прочитав т.Ів.Бондарь, а член філії т. Горбовий Петро прочитав реферат "Микола Шаповал як людина".

Після рефератів співаки проспівали "Чуш брате мій", потім т.П.Горбовий продеклямував вірш Михайла Старицького "Занадто вже! Чим дихать нема". Дуже гарну промову сказав гість і колишній член Громади гр. Генрик Степан, за чим була проспівана співаками по українськи Марселіза, після якої тов. Юлія Охдова продеклямувала вірш Григорія Чупринки "Рідний Край". Гарну і дуже змістовну промову сказав член філії т.Шевчук Микола. З приємністю був заслуханий лист-привітання від гр.Лучишина Івана із Швейцарії. На закінчення академії, голова Громади т.Ів.Бондарь подякував всіх присутніх за участь в цій академії і запросив проспівати спільно "Не вмерла Україна".

Після академії жінки членкині філії влаштували спільну перекуску, яка затягнулася за загальною гутіркою до пізнього вечора, в доброму товариському настрої.

З нагоди дня різдвя Івана Христителя, 7 липня, молодіж філії, на чолі з донькою товариства Соловіїв, піднесли китицю квітів голові Громади Ів.Бондарю, здоровлячи його з днем янгола, після всі присутні проспівали йому "Іногая літа". На це тов. Бондарь в зворушливих словах широко подякував всім присутнім за вираження до нього тої товариської приязні та сердешної громадської уваги.

Уже досить пізнім вечером вся філія попрощала тов.Бондаря Ів., бажаючи йому щасливого повороту до Парижу та сили і витривалости в його тяжкому і відповідальному становищі Голови Української Громади у Франції.

Присутній.

Президія Української Громади у Франції та Філіяльна Рада Монтбеліардської Філії з глибоким жалем сповіщають про смерть голови Монтбеліардської філії бл.п. тов. Дмитра Курдибана, що настала на 61-му році життя, з місті Бонкур /Франція/ о 6-ій год. по обіді, дня 8 серпня 1955 р., після довготривалої тяжкої хвороби.

Похорон відбувся на цвинтарі міста Бонкур дня 10 серпня в присутності великої кількості, з околишньої української колонії та французького громадянства. Заупокійну службу Божу відправив гр.-кат.священник о.Сидорів.

Над відкритою могилою промовляли: від філії в Монтбеліарді, секретарка тов. Юлія Охдова, про діяльність громадську покійного говорив член філії т. Петро Горбовий і кінцеве слово сказав о.Сидорів.

Покійний народився 8 листопада 1894 року в селі Цинава, повіт Коломия. До Франції приїхав 1 серпня 1939 року, працював в районі Безансон, де під його керівництвом в н. Лажезон, було założено Просвіту ім.Т.Шевченка, 30 червня 1936, як філію Громади у Франції, головою якої покійний перебував довший час. Під час другої світової війни він переїхав в район Монтбеліардської філії де постійно займав те чи інше становище у філіяльній Раді. В жовтні місяці цього року Монтбеліардська філія на своїх річних Зборах обрала покійного головою Філії, на цьому становищі він і помер. Смерть від нас його забрала, дорого і незабутнього приятеля і товариша. Вічна йому пам'ять!

Ів.Бондарь.

З УКРАЇНСЬКОЇ І ЧУЖОЇ ПРЕСИ.

"ЛИСТИ ДО ПРИЯТЕЛІВ" ч.10, 1955 пише: "Є кілька подібностей між фінськими й українськими ситуаціями /експансія Москви й Берліна, випадки 1917-1920 рр., konieczність шукати союзників проти тих імперіялізмів/. Але є й різниці. Визволення Фінляндії відбувалося силами консервативного селянства /читай поміщиків.Ред./ і міщанства, які приборкали анархію /читай соціальну революцію.Ред./. У нас ці верстви були порівняно не діяльні".

Подібності і різниці справді були: вої фінляндці - селяне і "консервативні селяне", міщане, інтелігенція і генерали були перш за все свідомими патріотами своєї батьківщини і вої боролися за суверенність Фінляндії, не орієнтуючись ні на кого, тільки покладалися на власні сили.

У нас, українців, було інакше: Україну будували і збудували селяне, робітники, зпролетаризована інтелігенція і одиначі з військових. "Консервативне селянство", міщанство, маетна інтелігенція і військовики вищих рангів боролися проти "анархії" і орієнтувалися на чужі й порожні України сили: на Берлін, Москву, Париж, Лондон, Антанту, Поляків, Румунів і ще чорт зна кого. Їх політичні партії та організації: Союз Земельних Собственников", "ПРОТОСІС" разом з Скоропадськими завели під німців а потім через Антанту під двооголового орла - Єдину недільную Імперію Росії. УПС-Ф, УПСС, УРП і праве крило УСДРП на чолі з А.Лівшицьким, С.Петлюрою, Іс.Мазею завели до Антанти, Поляків, Румунів та ще й відшматували великий простір України Полякам. Так воно було справді! Це паче з "Листів до Приятелів" повинні б знати і не писати невдалих порівнянь.

"СВОБОДА", ч.194, 1955 пише: "Не обійшлося без московського впливу і на Кіпрі, де головними інспіраторами заворушень були високі грецькі духовні особи, надхнені "Третім Римом".

Дивні твердження: острів Кипр більше двох тисяч років власністю Греків, був деякий час в посіданні Туреччини, а від 1918 р. під окупацією Англії, як військова стратегічна база. Тепер на острові живе біля півмільйона населення, з чого 3/4 греків і 1/4 турків та інших.

Греція ніколи не зрікалася Кипру і домоглася прилучення до своєї держави. Нарешті терпець увірвався і греки виставили реальні сили і домагання. Англійські імперіялісти мусять зрозуміти і передати острів Грекам та підписати угоду про киристування військовими базами на острові, звичайно виплатити за певний плат.

Ібо Москва в цій випадкові хоче використати напруження для власної користі, це цілком вірно, але не можна ж закидати якісь орієнтації патріотичним грекам і грецькому вишньому духовенству на Московсько-комуністичні впливи. Було б дуже добре, щоб і українське вище духовенство орієнтувалося влучно на українські патріотичні народні маси і покинули орієнтуватися на Москву, Рад, Варшаву і т.д.

В 1917-1920 рр. вся світова преса, інспірована нашими ворогами сусідами: московськими емігрантами, поляками, румунами і "приятелями" з Антанти, писала про українські змагання до суверенності і волі, як про большевицько-комуністичну небезпеку і поборювала українські природні, ідейні правні змагання всіма можливими способами, допомагаючи нашим ворогам. Цікаво, що не тільки український рух на Надніпрянщині, але й рух такий, що очолювали відомі консерватисти і реакційні елементи на чолі з диктатором д-р.С.Петрушевичем.

Навіщо ображати національні й ідейні почуття грецьких патріотів?!

"БРАТСТВО", ч.40, 1955, орган оловацьких римо-католиків, денационалізаторів Пряшівських українців, пише: "Резидент Ян Коваль, духовний керівник греко-католицької парафії в Гезлітон, ПА. буде celebрувати богослужбу для гр-кат. в византийському обряді, з дозволу свого єпископа /Елька чи якогось чужинця, про це не подається.Ред./...".

Чи не диво в решеті? Отак наш добрий робочий люд, кілька ренегатів попів і півінтелегентів закували ш н и а м и в неволю. Тримайтеся своєї рідної мови батьків і живіть від себе тих, що тягнуть до Москви або Ряду! Ваша мова Руська/Українська/!

П О В І Д О М Л Е Н Н Я .

Приймається передплата на IV річник журналу "Українське Громадське Слово" в Новім Йорку. Виходити буде в такому розмірі як і тепер, 24 сторінок кожне число.

Передплата становить річно 3.50 доларів річно, піврічно 1.80 дол. При поси-
ланні передплати, просимо зложити і на Пресовий фонд "УТС". Дякуємо.

Редакція і Адміністрація "УІС".

В бібліотечні "Українського Громадського Слова", під ч.2, цього року, вийшла нова книжка: "УКРАЇНСЬКА ХАТА" - спогади Павла Богдацького і Івасиці Шаловала про те, як вони організували, редагували і видавали "У,Х"., що виходила від 1909 до 1914 р., про суспільно-громадське, політичне і літературне життя в той час. Ця цікава праця друквана по перше з авторських рукописів. До книги додано портрети П.Богдацького і М.Шаловала, показник 277 імен і показник 50 газет і журналів того часу.

Ціна книжки тільки 1.00 дол., для книгарень і кольпортерів велика знижка.

Замовлення на книжку і гроші за неї посилати на адресу:

Ukrainian Community Word. P.O.Box 103, Brooklyn 25, N.Y. U.S.A.
Telephone SLocum - 6 - 9653.

Від Адміністрації "Українського Громадського Слова" можна замовити ще такі книги:

1.	Микита Шаповал:	Шлях визволення.	за	1.00\$
2.	"	Соціологія Українського Відродження	"	0.50"
3.	"	Суспільна будова.....	"	0.50"
4.	Нисифор Григорій:	Поляки на Україні. Польсько-Українські відносини.....	"	0.65"
5.	"	I.Українська боротьба за державу в рр.1917 - 1920. II.Чому Українці не вдержали своєї держави.....	"	0.60"
6.	"	Підстави Української незалежної політики.....	"	0.60"
7.	"	Українська національна вдача.....	"	0.60"
8.	"	Соціалізм та національна справа.....	"	0.50"
9.	"	Основи націознання.....	"	0.60"
10.	Аркадій Зивотко:	Як Совітська Москва зводила Україну.....	"	0.60"
11.	І.Камянецький:	Німці й Україна.....	"	0.70"
12.	Григорій Аigner:	Поручник Лько Вовчаренко. З Української визвольної бор.	"	1.30"
13.	"	Висота "227". З Української визвольної боротьби 1917-1920.	"	1.40"
14.	"	За Львів. З Української визвольної боротьби 1917 - 1920.	"	1.50"

Увага! ~~Ціни~~ анулюються ціни попередніх цінників. Пересилка на наш конкт!

Існуючі висилаються тільки по одержанні передплати, згідно цього цінника.

Гроші посилати мені ордерами або чеками на таку адресу:

Ukrainian Community Word. P.O.Box 103, Brooklyn 25, N.Y., U.S.A.
Telephone SLocum -- 6 -9653.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Через недогляд трапляються пропуски і помилки, просимо справити.

Стор. 233 ряд. 6 зверху написано: анрхія, має бути: анархія.

25	"	"	років власністю, має бути: років був і є власністю
12	змісту	"	ідейні правні, " " ідейні і правні
8	"	"	др.Є.Петрушевичем, " " др.Є.Петрушевичем, ра- хували за большевицький рух.
2	"	"	робочий люд, кілька ренегатів... має бути: робочий люд, який кілька ренегатів...